

Detta är ett svar från SBU:s Upplysningstjänst 10 oktober 2017. SBU:s Upplysningstjänst svarar på avgränsade frågor. Svaret bygger inte på en systematisk litteraturöversikt utförd av SBU. Därför kan resultaten av litteratursökningen vara ofullständiga. Kvaliteten på ingående studier har inte bedömts. Detta svar har tagits fram av SBU:s kansli och har inte granskats av SBU:s nämnd.

Längre initial läkarbedömning i primärvården vid misstänkt depression

Depressionssymtom är en vanlig orsak till att patienter söker hjälp i primärvården. Men för att säkert kunna ställa diagnosen depression vid den initiala bedömningen krävs att läkaren gör en noggrann och därmed också tidskrävande undersökning. Bedömningen behöver också dokumenteras med något bedömningsformulär. Det är för att läkaren ska kunna fånga upp allvarlighetsgraden men också påbörja en relevant behandling och planera uppföljningen. Målsättningen är därför att avsätta längre tid för den initiala bedömningen.

Fråga:

Finns det vetenskapliga studier som stöder att en längre initial läkarbedömning i primärvården leder till mindre farmakologisk behandling och snabbare rehabilitering vid misstänkt depression?

Sammanfattning

Upplysningstjänsten har inte identifierat någon vetenskaplig studie som särskilt har utvärderat betydelsen av att avsätta längre tid för den initiala bedömningen av primärvårdsläkaren när patienten söker hjälp för depressionssymtom.

Bakgrund

Av de patienter som söker hjälp i primärvården anger cirka 20 procent psykisk ohälsa som orsak. Depressiva besvär är vanliga. Upp till 25 procent av alla kvinnor och upp till 15 procent av alla män får någon gång under livet en depression. Många är i arbetsför ålder, även om både barn, ungdomar och äldre kan drabbas. Hur allvarlig depressionen är varierar, men den för ofta med sig svårigheter att klara tillvaron. Depression är också en dominerande orsak till sjukskrivning.

Personer med depression har större risk att drabbas av kroppsliga somatiska sjukdomar. Det är också vanligt att personer med långvarig kroppslig sjukdom drabbas av depression och ångest. Vid depression finns ökad risk för självmordsförsök. Det är därför viktigt att en lämplig behandling sätts in tidigt.

Primärvården har därför en omfattande och viktig roll för att korrekt diagnostisera, påbörja en effektiv behandling men också lägga upp en strategi för att mer långsiktigt följa upp patienterna. Inte sällan ställer patienternas somatiska tillstånd särskilda krav på handläggningen.

Socialstyrelsens riktlinjer ger rekommendationer om åtgärder för vård vid depression och ångestsyndrom [1].

Avgränsningar

Vi har gjort sökningar (se avsnittet Litteratursökning) i databaserna PubMed, Cochrane, PsychInfo och Centre for Reviews and Dissemination. För att vi skulle inkludera en artikel i svaret krävdes att författarna hade undersökt om en längre initial läkarbedömning i primärvården leder till mindre farmakologisk behandling, rehabilitering och snabbare återgång till sysselsättning vid misstänkt depression samt att artikeln genomgått en expertgranskning och var publicerad på engelska eller ett av de nordiska språken.

Resultat från sökningen

Upplysningstjänstens litteratursökning genererade totalt 90 träffar. Vi läste alla artikelsammanfattningar. Av dess bedömde vi att tre artiklar skulle kunna vara relevanta. Dessa läste vi i fulltext. Inga artiklar ingår däremot i vårt svar. Det beror på att vi inte har kunnat identifiera någon artikel som kunde besvara frågeställningen.

Projektgrupp

Detta svar är sammanställt av Claes Lennmarken, Laura Lintamo och Miriam Entesarian Matsson vid SBU.

Litteratursökning

PubMed via NLM 2017-06-05	
Initial assessment and depression	
Search strategy	Items found
("initial assessment"[Title/Abstract] OR "initial assessments"[Title/Abstract]) AND (depression[MeSH Terms] OR depressive disorder[MeSH Terms] OR depressi*[Title/Abstract]) AND (primary health care[MeSH Terms] OR "primary health care"[Title/Abstract] OR "primary healthcare"[Title/Abstract] OR "primary care"[Title/Abstract])	35

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

[MeSH] = Term from the Medline controlled vocabulary, including terms found below this term in the MeSH hierarchy

[MeSH:NoExp] = Does not include terms found below this term in the MeSH hierarchy

[MAJR] = MeSH Major Topic

[TIAB] = Title or abstract

[TI] = Title

[AU] = Author

[TW] = Text Word

Systematic[SB] = Filter for retrieving systematic reviews

* = Truncation

“ “ = Citation Marks; searches for an exact phrase

Cohrane Library via Wiley 2017-06-05	
Initial assessment and depression	
Search strategy	Items found
"initial assessment" or "initial assessments":ti,ab,kw AND (MeSH descriptor: [Depression] explode all trees) OR (MeSH descriptor: [Depressive Disorder] explode all trees) OR (depression or depressions or depressive:ti,ab,kw) AND (MeSH descriptor: [Primary Health Care] explode all trees) OR ("primary Health care" or "primary Healthcare" or "primary care":ti,ab,kw)	CDSR/37 DARE/2 CENTRAL/5 EED/3

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

[AU] = Author

[MAJR] = MeSH Major Topic

[MeSH] = Term from the Medline controlled vocabulary, including terms found below this term in the MeSH hierarchy

[MeSH:NoExp] = Does not include terms found below this term in the MeSH hierarchy

Systematic[SB] = Filter for retrieving systematic reviews

[TI] = Title

[TIAB] = Title or abstract

[TW] = Text Word

* = Truncation

“ “ = Citation Marks; searches for an exact phrase

CDSR = Cochrane Database of Systematic Review

CENTRAL = Cochrane Central Register of Controlled Trials, “trials”

CRM = Method Studies

DARE = Database Abstracts of Reviews of Effects, “other reviews”

EED = Economic Evaluations

HTA = Health Technology Assessments

PsychInfo via ebSCO.com 2017-06-05	
Initial assessment and depression	
Search strategy	Items found
(TX "initial assessment" OR "initial assessments" AND (DE "Depression (Emotion)" OR DE "Major Depression") OR TX (depression OR depressions OR depressive) AND DE "Primary Health Care" OR TX ("primary health care" OR "primary healthcare" OR "primary care"))	28

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

AB = Abstract

AU = Author

DE = Term from the thesaurus

MH = Term from the "Cinahl Headings" thesaurus

MM = Major Concept

TI = Title

TX = All Text. Performs a keyword search of all the database's searchable fields

ZC = Methodology Index

* = Truncation

“ “ = Citation Marks; searches for an exact phrase

Centre for Reviews and Dissemination 2017-06-05	
Initial assessment and depression	
Search strategy	Items found
Intervention:	
(Initial assessment) OR (initial assessments) IN DARE, NHSEED, HTA AND (MeSH DESCRIPTOR Depression EXPLODE ALL TREES) OR (MeSH DESCRIPTOR Depressive Disorder EXPLODE ALL TREES) OR (depression) OR (depressions) OR (depressive) IN DARE, NHSEED, HTA AND (MeSH DESCRIPTOR Primary Health Care EXPLODE ALL TREES) OR (primary health care) OR (primary healthcare) OR (primary care) IN DARE, NHSEED, HTA	6

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

AB = Abstract

AU = Author

DE = Term from the thesaurus

MH = Term from the “Cinahl Headings” thesaurus

MM = Major Concept

TI = Title

TX = All Text. Performs a keyword search of all the database's searchable fields

ZC = Methodology Index

* = Truncation

“ “ = Citation Marks; searches for an exact phrase

Referenser

1. Socialstyrelsen. Nationella riktlinjer för vård vid depression och ångestsyndrom– Stöd för styrning och ledning – Remissversion 2016.